

Сумними є спогади і Швайка Василя Ілларіоновича 1925. року народження. В 1932-1933 рр. його сім'я проживала у Київській області Ладизинського району у селі Черповоди. У громадянську війну у селян повністю було забрано коней і всю іншу худобу петлюрівцями, денікінцями та й більшовиками. Селяни не мали чим обробити землю, вона пустувала, заростала бур'янами. Селян силою заганяли в колгосп. Селян-хазяїв, більш багатих, розкуркулювали, а продукцію, яку вилучали, вивозили в Умань, а потім направляли до Москви. Це робили не тільки з багатими селянами, але й з бідними. В селі з активістів створили "буксирну бригаду" на чолі з уповноваженим з Умані. Вона ходила по дворах (а їх було у нас більше ста) і залізними щупами-мацаками діукала хліб у хлівах, клунях та подвір'ях,

на горищах і в печах. Забирали все "під мітлу", аж до жменьки квасолин у вузлику. В селі стали вимирати люди від голоду. Були випадки, що мертвих дітей в своїй хаті їли. Голод настав такий, що не можна було побачити не тільки корів чи свиней, а й котів і собак, яких поїли. Ще добре, що приходила весна і люди їли траву, яка починала рости. В лісі збирали липові бруньки. Від них пухли, але не вмирили".

"В ту пору, - пригадує Василь Ілларіонович, - я ходив у перший клас. До школи дітей водила охорона, щоб по дорозі їх ніхто не забрав і не зарізав. Пам'ятаю на греблі край дороги лежала голова дівчинки, більше нічого не було. Одного разу, перед Новим роком, ми вчилися у школі. Чоловік, який стояв при вході у школу, десь пішов. До класу зайшли два чолощки, а третій заглядав у вікно. Вони поклали вчительку на стіл і відрізали голову, а тіло склали у мішки і пішли. Ми малі, злякані, збились в куток. Але пізніше, вже весною, йдучи додому, я з сусідкою Клавою біля складу, де зібрались люди, побачили тих двох чоловіків. Про це зразу ж сказали вчителеві і разом з сільською управою їх було спіймано і відправлено в Умань. Ці бандити під одягом мали гвинтівки з обрізними стволами. Коли в Умані був суд, то нас з Клавою викликали за свідків. Суд їх судив до смертної кари через повішення.

Крім цих двох, така ж доля спіткала і єврея з Умані, який підсобляв у себе вдома бандитам. Він готував холодець і продавав на вулицях і вокзалах.

Наше село майже повністю вимерло. Землю в селян забирали в колгосп, а біля хати залишалося стільки, скільки можна було скопати лопатою, бо нічим було орати. На цих клаптиках садили картоплю і буряки, які все ж вмудрялись сховати від більшовиків селяни".